

WAT 'ANDEREN DOEN

Uit de regionale bladen

Het juli-nummer van het *Tijdschrift van de Historische Kring Loosdrecht* (jg. 21, nr. 98, juli '94) is geheel gewijd aan de buitenplaats Eikenrode ter plaatse. Het artikel beschrijft niet alleen het in 1846 gebouwde buiten maar ook en vooral de familie Hacke-Elias die Eikenrode tot 1873 bewoonde en daar vele vrienden ontvingen. Het feit dat Potgieter en het echtpaar Bosboom-Toussaint tot die vriendenkring behoorden en vrij vaak op Eikenrode vertoefden geeft dit buiten enige nationale betekenis. Redactie: F. Brand, 02158-24102.

Gebouwen blijven een dankbaar object voor historisch onderzoek. Met name geldt dit voor kerkgebouwen. Het *Contactblad van de Historische Kring Bussum* wijdt in het aprilnummer (jg.10, nr.1, april '94) een artikel aan de Sint Vituskerk en aan het religieuze en sociale gebeuren rond deze kerk. De redactie kondigt een serie artikelen over Bussumse kerken aan. Ook winkels met historie en ambachten die verdwenen zijn vormen geliefde thema's in locale tijdschriften. *Van Zoys tot Soest* schrijft over volkoren-bakker Schaaf – zie hier onder. Het Bussumse tijdschrift richt de schijnwerper op Kleermakerij Schimmel en op de officiële nachtwacht van het dorp, die waakte over de veiligheid als het donker was. Circa honderd jaar geleden werd zijn functie overgenomen door de brandweer en de gloednieuwe openbare gaslantaarns. Mevrouw Tineke Plettenberg te Sint Oedenrode (04138-78049) vraagt gegevens over de schrijfster Marianne Philips over wie zij een biografie wil schrijven. Deze schrijfster leefde in Bussum van 1920 tot haar dood in 1951. Redactie: Mevr. J. Vos-Bogaard, 02159-36710.

Er is de laatste jaren veel aandacht voor het werk van een andere schrijfster, die echter nog volop in het leven staat, Hella S. Haasse. Een artikel in het laatste nummer van het *Tijdschrift van de Historische Kring "Baerne"* (jg.18, nr.2, juni '94) gaat in op de periode 1925/1928 toen de nog zeer jeugdige Hella in Baarn de lagere school be-

zocht. Haar autobiografie *Zelfportret als legkaart* uit 1954 geeft van deze drie Baarnse jaren en van het dorp Baarn uit die tijd een verrassend scherpe beschrijving en het artikel tracht alle locaties en personages uit die biografie thuis te brengen. Terloops vermeldt *Baerne* dat Hella's vader, die in het voormalig Nederlands-Indië Hoofdinspecteur van Financiën was, ook publiceerde en wel onder het pseudoniem W.H. van Eemlandt. In vijf jaren schreef hij dertien detectives en zijn laatste boek werd door zijn dochter voltooid. Verder in *Baerne* een artikel over Jacob van Baarn die in de 16e eeuw abt van het Benedictijner klooster van Oostbroek is geweest. Redactie: Mevr. E.J. Heun-ten Holt, 02154-22951.

De Omroeper, Historisch Tijdschrift voor Naarden geeft in het zomernummer (jg.7, nr. 3, juli '94) een uitvoerig artikel over het ontstaan en de geschiedenis van het fort Ronduit dat tussen Naarden en de voormalige Zuiderzee ligt. Al lezende zou men graag wat meer over de auteur David Kips willen weten. Verder in dit nummer een analyse van de betekenis die de familie De Roeper voor Naarden gehad heeft. De abonnees op *de Omroeper*, een commerciële uitgave van de Stichting Vijverberg, worden met dit nummer verrast met een zeer goed uitgevallen copie van de "Kaart van Fabius" uit 1725 waarop vooral de omgeving van de vesting duidelijk in kaart gebracht is. Redactie: Henk Schaftenaar, 02159-46860.

Huizer Kring Berichten (jg.15, nr.2, mei '94) geeft informatie over het geslacht Wiesenecker. Het Berichtenblad kondigt een speciaal nummer aan waarin volgend jaar mei herdacht zal worden dat ook Huizen vijftig jaar geleden bevrijd werd. De redactie zal persoonlijke herinneringen en feitenmateriaal over bevrijding en bezetting van harte verwelkomen. Redactie: Mevr. G.E.E. van Noppen, 02152-53783.

De redactie van het *Mededelingenblad van de Historische Kring Blaricum* (nr.19, mei '94) an-

nonceert de verschijning van de "Kroniek van Blaricum, deel 2" en wel in de loop van 1995. De Kroniek zal bestaan uit een weergave van alle berichten die in de periode 1905-1912 over Blaricum in de Gooi- en Eemlander zijn gepubliceerd. Voor-intekenaars moeten rekenen met een richtprijs van circa f 35. Het Blaricumse blad neust kennelijk graag in oude kranten. In 1933 kregen Erfgooiers een eenmalige extra betaling omdat er een stuk heide aan het Goois Natuurreservaat was verkocht. Het blad gaat na hoe de Gooische Post respectievelijk de Gooi- en Eemlander op dit meevallertje reageerden. Redactie: G.Th. Adema, 02153-15015.

De genealogische rubriek in het *Tijdschrift van de Historische Kring Eemnes* (jg.16, nr.1, maart '94) is gewijd aan het geslacht Makker. De vertellende "Oude Eemnesser" is dit maal de heer Wim Westershuis, schoenmaker, postkantoorhouder en brandweerman. Eemnes heeft van ongeveer 1350 tot 1812 een echt kasteel binnen zijn grenzen gehad. De vele eigenaren van dit kasteel Drakenburg passeren de revue in een artikel "Van Ridderhofstad tot Buitenhuis". Redactie: B. van Raaij, 02153-86594.

Tijdschrift Historische Kring Breukelen opent het juni-nummer (jg.9, nr.2, juni '94) met een beschrijving van de oude begraafplaats achter de Pieterskerk. Het graf van de Engelse oorlogsvlieger Christopher Maltby is daar het jaarlijkse middelpunt van de twee minuten stilte op 4 mei. De Breukelse kring had eind vorig jaar voor de tweede maal een "vertelavond" gehouden. Zeven inwoners vertelden voor een zaal met luisteraars over de periode 1945-1970 in Nieuwer Ter Aa, en de redactie maakte van die verhalen een samenhangend artikel. De collectieve oral history lever-

de veel feiten op met uiteraard enige anecdotische ondertonen. Degelijk bronnenonderzoek lag ten grondslag aan artikelen over de huizen in de "Koekenbuurt" en over de vestigingsplaats van het buiten Boom en Bosch in de eeuwen voor 1663. Boom en Bosch is gerestaureerd en in 1984 als gemeentehuis van Breukelen in gebruik genomen. Verder in het Breukelse tijdschrift een artikel over de heffing van tienden waarin een beschrijving van het boerenbedrijf in de 19e eeuw en van wat al dat geploeter uiteindelijk opbracht. Een sombere balans! Waar blijven de veldwachters van Kockengen, zult u vragen. Geen paniek! Ze zijn keurig present en achtervolgen de dief van onder meer een gouden ketting met slot, zes rijksdaalders en een hoge zijden pet tot in Amsterdam.

Een andere steeds weer terugkerende bron van verhalen is de Soester zouaaf Peter van Doorn maar die laat het deze zomer afweten. *Van Zoys tot Soest*, het tijdschrift van de Historische Vereniging Soest richt zich in het zomernummer (jg.15, nr.1, zomer '94) op de armenzorg ter plaatse in 1720 en op de historie van bakkerij P.L. Schaaf, die zich gespecialiseerd had in de productie van volkorenkoeken. Een ander artikel beschrijft hoe ruim honderd jaar geleden het vergunningstelsel voor de verkoop van sterke drank tot stand kwam. Ook het beroemde affiche van de drankbestrijding wordt getoond: de wat verlopen huisvader die een café binnen wil gaan en vergeefs wordt tegengehouden door een lief dochtertje met het onderschrift: "Ach! Vader, niet meer!" Het artikel vermeldt niet dat destijds vele grapjassen het eerste uitroepteken op dit affiche met inkt veranderden in een t.

AvdS

Omgevingsonderwijs in onze regio

De wet op de basisvorming, die per 1 januari 1993 inging, heeft op heel veel middelbare scholen voor nogal wat consternatie gezorgd. In de onderbouw moeten nieuwe vakken zoals verzorging, techniek en economie worden geïntroduceerd, wat vaak ten koste gaat van andere vak-

ken. Daar komt nog bij, dat de wet de docenten van een aantal vakken de verplichting oplegt zich bezig te houden met de eigen omgeving. Met name geldt dat voor de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en biologie (milieu).

Van scholen wordt in feite verlangd dat men zelf vorm geeft aan dit omgevingsonderwijs. En daar wringt 'm de schoen. Geen landelijke uitgever lijkt zich te wagen aan het uitgeven van op regio's gerichte lesmethoden. Die markt is te klein. En die markt wordt nog kleiner doordat veel scholen in nivo en werkwijze nogal verschillen. Het probleem is dus: hoe komt een school en een leraar aan geschikt lesmateriaal voor het omgevingsonderwijs, dat ook nog uitnodigend is om leerlingen min of meer zelfstandig hun eigen omgeving te laten ontdekken?

Een initiatief

Om uit die impasse te komen hebben de Gooise Musea, de Stichting Tussen Vecht en Eem en de Hilversumse Historische Kring 'Albertus Perk' besloten om een bijdrage te leveren aan het omgevingsonderwijs in onze omgeving. Als regio werd om praktische redenen gekozen voor het Gooi en het gebied van de noordelijke Vecht- en Eemstreek.

Voorlopig is een coördinator aangezocht. Het is mevrouw Alice Geijssel, die als educatief medewerkster van enkele Gooise musea de nodige ervaring opdeed. Ze is met haar werkzaamheden begonnen, terwijl de nodige subsidies nog worden aangevraagd. Ze is gestationeerd in het Goois Museum te Hilversum. Verder is contact gelegd met de Uitgeverij Verloren, de uitgever in Hilversum die gespecialiseerd is in geschiedenis en die bereid bleek een financieel risico te nemen bij de voorbereiding van het project.

In de voorbereiding bleek dat de opzet van het initiatief vroeg om een goede organisatie. Er werd gekozen voor de oprichting van de STICHTING OMGEVINGSEUCATIE GOOI, VECHT- EN EEMSTREEK. Er wordt een stichtingsbestuur gevormd, dat vooral als taak heeft om de financiën te beheeren en de subsidieaanvragen te regelen. Inzake de onderwijskundige initiatieven wordt het bestuur bijgestaan door een kring van adviseurs met vertegenwoordigers uit b.v. de Gooise Musea, het Goois Natuurreservaat, de historische verenigingen en onderwijsbegeleidingsdiensten.

Kontakt met de scholen

Omdat het project staat of valt met de deelname van de scholen is er al vroegtijdig contact ge-

zocht. Er zijn op verschillende scholen oriënterende gesprekken geweest in het afgelopen voorjaar. Op 28 juni vond in het Goois Museum een eerste bijeenkomst plaats met leraren uit het voortgezet onderwijs in onze regio, waar 20 mensen aan deelnamen. De voorlopige conclusie: ga door met het initiatief en waar mogelijk zullen we het ondersteunen!

Voor het komend jaar is uiteindelijk gekozen voor het voorbereiden van drie onderwerpen:

- * de prehistorie in onze regio;
- * de geschiedenis van de Gooise dorpen;
- * de Hollandse waterlinie en de vestingwerken.

Voor de uitwerking van de onderwerpen worden drie werkgroepjes gevormd, waarin naast de coördinator en een vertegenwoordiger namens de uitgever, leerkrachten uit verschillende vormen van voortgezet onderwijs plaats zullen nemen. De eerste taak zal zijn het bepalen van de gewenste opzet en inhoud en het zoeken van een voor het onderwerp geschikte auteur.

Tijdens het voorbereidende proces zal aan de scholen worden gevraagd om met wensen en suggesties te komen voor het lespakket: het leerlingenmateriaal en een uitgebreide docentehandleiding met tal van suggesties om de leerlingen verder op weg te helpen. De scholen zullen gedurende dit proces op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen. In het voorjaar van 1995 hoopt men zover te zijn, dat de eerste proeve van leerlingenmateriaal op enkele scholen kan worden uitgetoetst.

Om de kans van slagen nog te vergroten, wordt overwogen om het lesmateriaal te introduceren op nascholingsbijeenkomsten voor docenten. Maar dat kan pas op zijn vroegst in het najaar van 1995.

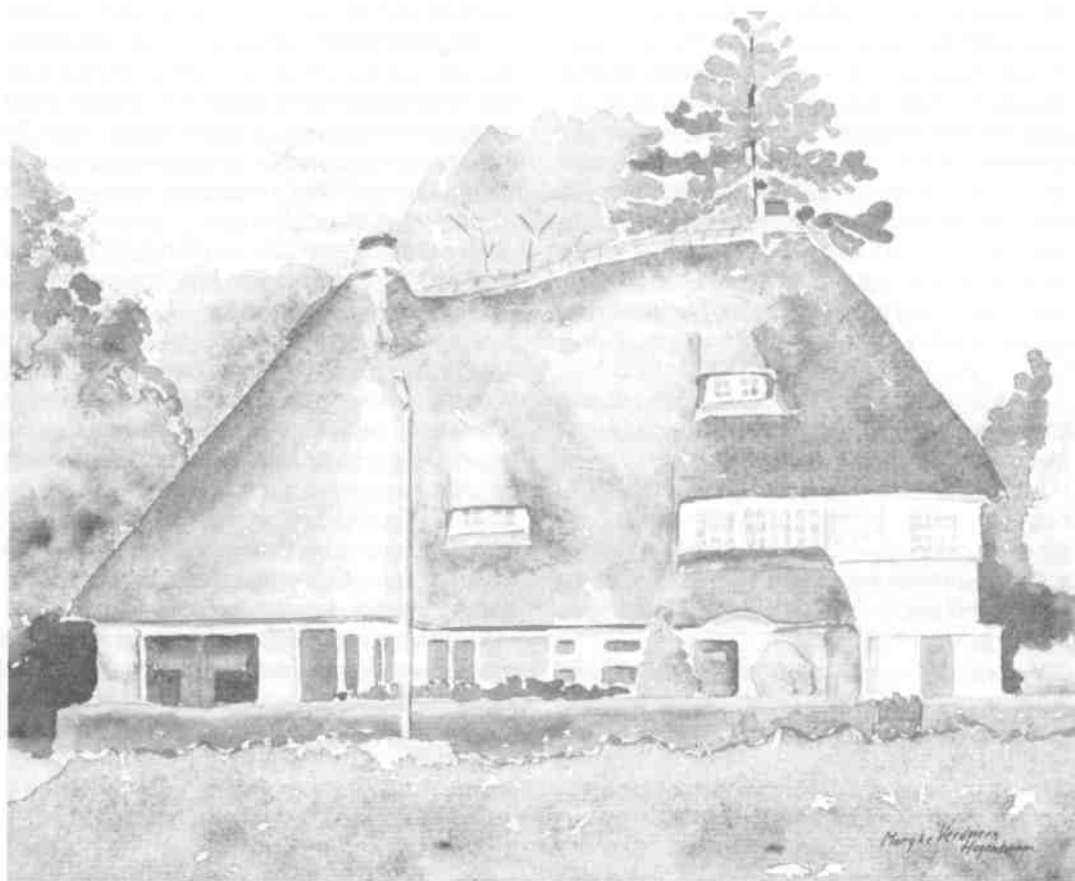
We houden u in dit blad op de hoogte van de ontwikkelingen.

JEL

Vaandeltentoonstelling

Het Goois Museum toont van 1 oktober tot en met 20 november de tentoonstelling "Hilversumsche Vaandels en Vereenigingen 1880-1950". In een bonte verzameling vaandels in verschillende kunststijlen, vormen en maten zullen bijna alle Hilversumse sociale en kerkelijke groeperingen uit die periode vertegenwoordigd zijn.

Het Goois Museum is van dinsdag tot en met zondag van 12.30 tot 16.30 uur geopend.

Pas Op kalender 1995 oogt fraai

De vorm van de jaarlijkse kalender van de Stichting "Hilversum, Pas Op!" is afwisselend. Dit jaar werden aquarellen gekozen, die werden vervaardigd door Gooise kunstenaars. Ze werden uitgenodigd om hun werkstuk in te leveren in het kader van de actie " 't Gooi van straat tot straat" (Zie ook Eigen Perk 1994-2, blz. 15/16).

De kwaliteit van de kalender is verrassend goed, zowel artistiek als druktechnisch gezien. De gekozen panden zijn voor een deel heel bekend, zoals de OLV-kerk aan de Naarderstraat, het haven-paviljoen van Dudok aan de Vreelandseweg en de grote creaties van Duiker te weten Gooiland en Zonnestraal. Maar er zijn ook minder bekende panden bij zoals een karakteristiek 19e-eeuws eethuisje op de Groest, het hoofdgebouw van het Conferentieoord Horne-

boeg, een voorbeeld van sociale woningbouw aan de Bosdrift en een aantal beeldbepalende villa's.

Op het voorblad van de kalender 1995 prijkt de afbeelding van "de Kameel", een buitenwoonhuis in de stijl van de Amsterdamse School en in 1929 gebouwd door de architect J. Dul-laart. De aquarel van Marijke Verdooren-Hogenboom uit Huizen staat hierboven afgedrukt, maar is in kleur natuurlijk nog veel aardiger.

Al met al: een warme aanbeveling om de kalender te kopen, hetzij voor uzelf of als geschenk voor Sinterklaas of Kerstmis. De kosten zijn f 15. Donateurs van 'Pas Op' betalen f 12,50. De kalender is o.m. verkrijgbaar aan de leeuurtafel tijdens de ledenavonden van "Albertus Perk" en bij het Goois Museum. JEL